

נוכחים: סר ד.צ. פנקס, יו"ר

- וה"ח א. אלישר
- י. אמרם
- י. בדר
- א. גרנות
- ש. דיינ
- פ. נפתלי
- כ. כנה
- י. דוקח
- ספיבק

סר א. קפלן, שר האוצר

על סדר היום: דיון על חובות הממשלה לסוכנות היהודיות.

סר ד.צ. פנקס פותח את הדיון בשאלת חובות הממשלה לסוכנות היהודיות.

י. ברנ: בדיון בשאלת החובות לסוכנות יש לצאת מכמה עקרונות, שאינם ניהנים

לשום שינויים. העקרון האחר הוא, שאסור לפגוע בתופש העליה

ובאופייה ההיסטורי ויש לדאוג בכל המקרים ובכל התנאים לקליטה, שיכון ותעסוקה

של העולים. אפשר, אמנם, לומר, כי המקיד זה היא חובה ראשונית של יהדות העולם,

אולם ברור, כי כשם שהישוב עשה זאת בענייני בטהון, כך עליו לעמוד גם פה ולמלא

את החובה, אם יהדות העולם העוזר לו בזאת ואם לאו.

קיימת סחירה ידועה במצב, בו חולקו החפיקים בין הממשלה לבין

הסוכנות היהודיות, ושב הסוכנות איננה יכולה למלא את תפקידה, היות ופקודות

הכנסותיה הם ביהדות העולם בעיקר. נוכח מצב זה אריכת המדינה לנקום פעולה.

ישנן שתי דרכים: או לתת לסוכנות את הכסף הדרוש, או לקבל על המדינה את תפקיד

קליטת העליה מידי הסוכנות. ברור לכל, כי דק הדרך השנייה אפשרית, כי הדרך

הראשונה הגרועה לכך, שהסוכנות תהיה לדאוג באותה מידה להכנסותיה. יש לחוציא

בהקדם האפשרי מסקנות מן המצב הקיים. על הסוכנות לשמור לה את אותם החפיקים

שמיכולה למלא ועל המדינה למלא את כל שאר החפיקים.

הסוכנות צריכה למלא קודם כל את החפיקים הקשורים לדיסטריאציה.

בגלל הנסיון הרב וההצלחה הרבה של הקרנות והסוכנות, היא צריכה גם להמשיך

בטמול באחישבה ואף תפקידים רבים הנמצאים בידי המשרד להקלאות צריכים לעבור

לאותה המוסדות המטפלים בהחישבה. כל זה מוכרח למצוא את מקומו במסגרת

האפשרויות הכספיות.

הסוכנות מטפלה גם בעיית השכון ובסחנות (אין זאת עדיין קליטה עליה).

העליה וההכשרה בתו"ל אף הן צריכות להיות בידי הסוכנות ועליה להתרכז גם

בהינוך העולים ובקליטתם הרוחנית והחברתית. אלה החפיקים, שלפיא היכולה

והאמצעים, ההתחדדות הציונית צריכה לסטל בהם, בלי לדרוש הקצבה מן הממשלה.
בינתיים ברור, שיש לשמור על הסלך העליון ועל צרכי העולים. בדאגה
רבה נשמעו בוועדה המשנה של הוועדה לכספים הדברים, כי עקב המצב הנוכחי יש
ברע תנהלה הסוכנות לצמצם את העליון בשלשה החדשים הבאים ל-55 אלף איש.
כך בדר ברור ומדויק שוב פעם, כי במסלול ברכוש הנמוך יש להשתמש
קודם כל בחוקים הקיימים ולא בחקיקה נוספת. החוק העזומני והחוקים
הדברים, אשר היו סכונות כולם נגד העליון והתחייבות, הם עתה נשק חזק
כאז להשתמש בו בכדי לבוא לאותן הנוצאות שיש נמיה להשתמש להגביתן בחקיקה
נוספת. חקיקה נוספת, מנקודת מבט בינלאומית, לא תסיר העמוד במבחן בסופ
בינלאומי.

כל בדר ספיר, כי כגור ביקש בכמה הזדמנויות משלמונות סוניציפליים
(הכונה להיפת) רבן מסתלקות ידועות של סטוד האוצר, להפסיק בכל סיני צעדים
בקשר עם הערכת מפי חרכוש שסדרתם להגדיל את הכנסת הסדינה סנכסי דלא נידי,
איכוליה לגרום קשיים רבים סאר בנוגע לרכוש הנמוך.

אפשר לתת למוכנות בספיה, אולם אין ד"ר בדר חושב, כי סותר ודרוש
להשתמש לכן בהנמקות כל"כך מסופקות, כמו הערכת החיקונים ברכוש הנמוך, לפי
קנה סידה תקופה בספירה לתוך הקיים בארץ וכומב שלא לנוגע בפעיה זו.

הסוכנות קבלה עליה חקידים נכבדים והיא כילאם אותם חסן רב אפשר
היה לקרוא על הכבושים והקבוצה, והנה פתאם רוצה הסוכנות, כי הסדינה חשלה
לה את כל הכספים שהוצאו על ידה להגשמת החקידים האלה. יש להתנגד לתקציב
זה, כי הוא כהוזה סכנה לכלכלה ויש בו ססוה קלוה"דעה. כל מה שהסוכנות
הוציאה, היא עשה זאת על חשבונה. יש לחפש דרכים כדי לעזור לסוכנות, אך
אל לנמק את הדבר בהנמקות מיקטיביות.

אשר לכספי המלוה הלאומי, הדי בסידה שתכספים הוצאו לצרכי בטחון,
על הממשלה לקבל עליה את העול הזה. הסוכנות קבלה עליה את המלוה הזה כיון
שלא היה אז מסלה - ואין עוד צורך בתכנה נוספת, עד כמה שהסדינה קבלה
את הכספים ועד כמה שהחלק שהיא לא קבלה קשור עם המלוה עצמו.

לשאלת השכונ: הוועדה שמעה מפי שר העבודה על הקמת 30 אלף יחידות
דיור. זהו ספטר כולל של כל מיני עבודות, אולם אין חרושט שיטנה מקולה
מאורגנה. וככוננה בקשר להכניות הבנייה, כן נסטר כאן, כי יחידת דיור אחת
חכלול בממוצע 5,5 נטש. לרעה ד"ר בדר, 3 נמשוח או אף 2,5 בממוצע ליחידה,

היא מידה הקרובה יותר למציאות.

קשה פגעו החלטות שנתקבלו כאן על אופי הכספים השונים שכבר
ניטנו לסוכנות. "עמידר" השבה לבנות בתים ב-6, 6 מיליון ל"י. לזה דרושים
6 מיליון ל"י תוך הלוואי ואת הנוחר היא השבה לקבל בחור אשראי וע"י מכירת
הבתים. דרושים לעמידר לסעלה מ-2 מיליון ל"י למניות וכסף זה מוכרח לבוא
מן הסוכנות היהודית. בכל החציב של הסוכנות היהודית אין כל דמו לשכונן.
אם שר האוצר והממשלה לא יטמלו בהקדם בבטיח זה, "עמידר" לא תגמור את הבתים
שהיא התחייבה להקים. הסוכנות העבירה עכשיו לרשות "עמידר" בתי עץ וקבלה
על השכונן זה התחייבויות שמועברה ע"י הסוכנות בהלקט לממשלה והיא רוצה, כי
עמידר תקבל גם את יתר בתי העץ. על השכונן החכומים שהסוכנות לא השלם
במזמנים. אולם עמידר טוענת, כי הכספים דרושים לה לבצוע התכנית המקורית
והכסומים שהממשלה נתנה לסוכנות חלכו בעצט רק לשם שינוי-בעלות למניות
ידועות של "עמידר" אשר קבלה הממשלה והם לא עזרו במאומה להכשך הבנייה.
על סדר היום של הועדה צריכה לעמוד, על-כן, השאלה כי הממשלה
תיטול מהסוכנות חיכך ומיר את תדאגה לבעיית השכונן ותחסל את המצב האנו/מלי.
שכבין כל הגורמים המכריעים ב"עמידר", אין לגורם, שהוא בעצט, סיפק עד
היום הזה את האהוז המכריע של תהון הנמצא עתה ב"עמידר", שום חלק פורסלי
בהנהלה העניינית. הממשלה, שלה אפשרות תשפעה ולה כח חתקולת, היא צריכה
להיות אחראית לכל הכשלונות והחמורנות של "עמידר", אם ישננו כאלה. על
הממשלה לפתוח פיר בפעולת בנייה גדולה ורחבה. את הכספים לכך מותר בהחלט
לגייס בשפרי מקרקעין.

אשר למצב הסוכנות: יש לבדל באופן חד בין חובות הסוכנות לבין
הגרעון השוטף, שכן שונים הם גרעונות אלה. הגרעון הקודם של הסוכנות, יחד
עם החוב הקיים, הוא לאחר שהממשלה תיקח עליה את 5 מיליון הל"י, כ-17 מיליון.
לחובות אלה צריכה הסוכנות לדאוג עצמה. אשר ל-2 מיליון ל"י שהממשלה קבלה
עליה ערבות, כבוד הממשלה דורש שתמרינת העמוד בדבורה.

לבעיית המתנות: לאחר שיקולים רבים הגיע ד"ר בדר למסקנה, שחדרך
משה זה
המסומת ביותר היא זו, שהממשלה תקבל על עצמה/חיכך ומיר. אי אפשר לקרוא
לכך "קליטה", כשאנשים יושבים שעה הדשים במתנות ומקבלים אש"ל. החמחררות
האיונית צריכה - וחובל להתרכז בקליטה ממשית, בהעברה מן המתנות ובחתישבות.
החישבות זהו שטח, שיש למנונון הסוכנותי נסיון לב בו. מתנה הוא שטח ערולח
חדש, שאין לאף גורם נסיון בו והממשלה יכולה למפל במתנות יותר בזול מאשר

כל בעיה המתנוח אינה אלא עונש בעד חוסר כשרון ופעילות בהעברת

העולים מן האניות לישראל. הממשלה מוכרחה לדאוג לחיסול המתנות. בברית המועצות קיימת שיטה של מידור האוכלוסיה הבלתי פרודוקטיבית במקומות שאוכלוסין אלה יכולים להתחיל חימף ומיד בעבודה פרודוקטיבית. ישנו אלפנט של כפייה בזה ד"ר בדר מהנגד לכך, אולם גם בחתופת אנשים במתנות ישנה משום כפייה. ישנה רק ברירה אחת: או לבדוק את חקו הנוכחי - או להגדיל עוד יותר את האוכלוסין במתנות.

יש כאן ויכוח באיזה אופן להת לסוכנות את חכסף, אם בערבות או בכוספנים, אם ע"י יצירת כסף בנקאי או ע"י יצירת ניירות נוספים. מנקודת מבט תהיאוריה של המטבע אין הבדל בין שני הדברים האלה, וכן גם מנקודת מבט משק הארץ. ההבדל הוא אך ורק פסיכולוגי. דעתו היא, שאם הממשלה נוחנת משהוא, אי אפשר לקוות כי הקבלנו הזרה. את חכסף הדרוש יש צורך להת, לדעתו, לפי הקצבה נוספת. הקציב הממשלה הרגיל איננו שלם, כי יש בו רק חלק מתוצאות המדינה. אם יש צורך בהקציב נוסף - יש להביאו לפני הכנסה לאישור ויהיה צורך לדאוג לכיסויו ע"י הכנסות.

ד"ר א. גרנון: מעיר כמה הערות לדברי ד"ר בדר.

ד"ר בדר אומר, שהסוכנות צריכה לדאוג לחובותיה והממשלה תמפל במתנות. החוב של הנחלת הסוכנות נוצר כתוך כך שהיא מפלה בקליטה ובעלייה. אחרי כל מה שנעשה בשנה האחרונה בשמה העלייה, אין שום דע בכך, שכל התנועה הציונית הרצה בעלייה מסודרת ומאורגנת. להיפך, זה גם יהיה לטובת העולים. ואל לשכוח, כי הממשלה זוכה במידה ידועה מן החפקר. המהשבה היחה, שהקליטה חיה פעולה משהפת של הסוכנות והממשלה והועד הפועל, אולם ע"י התערבותו של כ. שרה, וברוב קטן נוצר מצב, שהסוכנות נכנסה בקשיים בגללו. כדי לתקן את המצב, צריך לבוא שינוי המצב הזה. יש להיות זהירים לגבי אותם המכשירים שנשאו ער כה את כל עולת של הפעולה הציונית. הדבר מחייב את המדינה, את הממשלה ואת כל גופיה לעשות את המאמץ הגדול ביותר כדי לבוא לעזרת הסוכנות, בלי לפגוע בחוכן עבודתה.

בקשר לזכות על חובות הממשלה לסוכנות, ברצון ד"ר גרנון לעשות דרביציה אישית - או מוסדית - אחת. יתכן, שיש חובות של הממשלה לקה"ל, אולם לא מה המקום לעורר שאלת זו, כי הקק"ל באה חמיר לירי הבנה עם האוצר.

בנוגע לסלוח חלאומי אין ד"ר גרנוה גורם אה הדבר: "סמלוח חלאומי

במידה שתוצא לבטחון". סמלוח חלאומי הועבר לממשלה, או לאותה השלטונות שלאחר יומיים תפכו לשלטונות הממשלה והשתמשו בתוצאות אלו לצרכי המדינה. כל הפעולות הנעשות לטובת המדינה צריכות להיעשות על חשבון הממשלה, הן לגבי העתיד והן לגבי העבר.

לשאלה תרכוש הנטוש: כאן אחת הבעיות המרכזיות של הארץ. ובלכלתה,

וגם כל הפעולה הכלכלית של הקק"ל בגרניה על כך. יש לנהוג בזמירות ראשית במדינה תרכוש העובר לסוסדות חלאומיים, אדמה לקק"ל ובתיים או נטיעות לסוכנות, ושניה לגבי הממשלה, שלא ייעשו דברים שאבד יהיה לערער עליהם במדינה בינלאומית. ישנו הרושם, כי המוסד המטפל עתה בתרכוש הנטוש אינו מסמית לכך. המשימה היא הרבה יותר גדולה משחשבו בעת הקמת משרד האפומטרופום לנכמי נפקדים. הדבר תופך לאחת הפרובלימות החשובות ביותר של המדינה וגם בזירה הבינלאומית. רצוי מאד כי ייסגר פעם דו"ח לועדה המסמית על המפקדים של המוסד הזה.

ד"ר גרנוה מסכים לדעה שר האוצר שהכסף לסוכנות, ע"ה תיקונים בתרכוש הנטוש, יינתן ע"י המדינה ולא ע"י האפומטרופום, בתור סדרה, כל עוד לא יהיה ברור מה מ"ה הקפיטליזציה של שכר הדירה. את הכסף צריכה לקבל הנהלה הסוכנות. המודר יהיה הפרש הסכום בין ההשקעה ובין הערכת השמאי. ההערכת צריכה להיות כזו, שאפשר יהיה להגן עליה במני מוסד בינלאומי. קל כן אין להבין מה פירוש השמאות של משרד המשפטים. העובדה, כי השמאות נעשית ע"י משרד המשפטים, איננה מעידה על מידה גדולה יותר של לויאליות, כי המודר המשפטים גם הוא סוף סוף משרד ממשלה. צריך שהחיה הערכת בעלת בסיס מדעי, המקובלת בשמאות בכל הארצות. לא חשוב גם הסכום שהנהלה הסוכנות הקבל ברגע זה מן האפומטרופום, חשוב רק שהממשלה תוכל להגן עליו במני כל שלטון בינלאומי.

לשאלה התקציב - חכנסות. לא ברור המעיק של 5 מיליון של הקק"ל ו-1,8 מיליון של קרן בצרון. מדובר על חתישבות. הקציב החתישבות השנה כולו יהיה על-חשבון הקק"ל, וזאת בשתי דרכים: 42% מכל הקציב החתישבות חכמה הקק"ל עצמה, מזאת 37,5% בכל הארץ ו-50% בנוב. את העודף, כלומר 68%, תשלם הקק"ל מאותם הכספים שהיא צריכה לשלם לממשלה, וזה סודר בצורה כדלקמן: יש לפי החכמה של קק"ל עם הממשלה, בנוגע לקרקע, שליש של כל המכומים שמגיעים לממשלה בשביל הקרקע מופנה לחתישבות.

העליות מהשנה שעברה שהבטוח באן ב-7 מיליון ל"י. קשה להבין מה הסכום הזה, מכיון שהוא גדול מדי להציג שנת וקמן מדי לשנת שלמה. כן לא מובן מה מירוש "עליות חדשות". הקק"ל לא התליטה על עליות החדשות בשנת תש"י. בו בזמן אפשר היה לקרוא בעתונות על עליות החדשות בשנת תש"י. אם הקק"ל צריכה לסמן עליות אלו, צריך לבוא בדברים גם אחת על כך.

לא מובן גם הסכום של 1.8 מיליון ל"י מקרן בצדונו. מספר זה, כל זמן שלא תינתן הסברה נוספת, הוא לפי דעתו, עורבא פרח.

לשאלת השכונות: הקק"ל הקציבה ל"עמידור" 1 מיליון ל"י, סוף שלמה כבר 675,000 ל"י והציבה עוד 325 אלף ל"י.

תבנית נעשה בכל מיני צנורות ואין לראות פעולה מפורטת וע"י כך טובלת העבודה קשות. מחובת הממשלה לבצע את הפעולות השונות ע"י צנור אחד ולתשלם על צנור זה. יש להסוך את "עמידור" למבטיר בעל יכולת גדולה. לפני הסדינה ומוסדותיה פעולה עצומה של שכונות ויש להכנסתה בצורה סתאית, ע"י יצירה מבטיר מתאים לכך.

ואשר לעזרה למובנות, יש הכרה לממשלה לעזור להנהלה הציונית, בגלל אותם הניסוקים שהובאו קודם לכן, השובה רק הכרה והצורה. ד"ר גרנות בוצע שר האוצר והוא מבטיר ערבות על שטרי אוצר. כל עוד אפשר לעכב הוצאת שטרי אוצר נוספים, יש לעשות זאת "וערבות אינה נגדילה את כחזור הכסף ואת האינפליאציה על כל חכמות הכרוכות בה.

אשר להקציב, יש לד"ר גרנות הבטחון חסלא, כי אפשר יהיה לעשות קיסודים בו, ביחוד אם תהיה יד חזקה מכונה על הוצאות הכספים. חלק של החובות אפשר יהיה לגלגל ולהעביר לשנים הבאות, כדי לא להגזים בנהינת ערבות מצד האוצר, ואם שר האוצר דיבר כאן על 2,5-8 מיליון ל"י, נוסף ל-700 אלף ל"י של האמורטרוסוט, חרי יש להניח, כי בסכום הזה ובקיצוצים בהקציב אפשר יהיה להחזיר על המצב.

נשארה עוד שאלת הבטחון של ההתישבות החדשה, אשר בה לא נגעו כלל.

ד"ר פ. סנה. תומך בהצעה שר האוצר, ומסביר את עמדתו זו בכך, שיש למצוא דרך לצאת מן המצוקה. בוערת הכספים היו גם דעות כאלו, שלא היו שקולות לגבי המצב הכספי של המוכנות היהודיות. המוכנות יכולה להגיד, כי היא סוסר האוסף כסף מן העם היהודי ובמירה שמוכר זה מצליח לשאוב חכמות.

הוא מעבירם לתפקידי העליה וההתישבות וכו' ואין לו צורך להכנס לגרעונות.
לסוכנות היהודית אין תפקידים משלה, הן מתפקידי מדינת ישראל. אם הסוכנות
הגיע למסקנה בנ"ל, לא יהיה צורך לעזור לה ועול זה יכול במישרין על הממשלה.
ישנו ענין דוקא, כי הסוכנות הקבל על עצמה משימות גדולות ובמידה שאין
היא יכולה לספקן מהכנסותיה, יש לעשות הכל כדי לעזור לה, וביד רחבה. על
כן מעונה הצעת שר האוצר הסיכה כללית.

חדגה הסדאיג הוא חוסר פרספקטיבה. אם כי הצעד הזה כשלעצמו במצב
הנוכחי הוא נכון, אך האם בהוצאת העולים מן הסוכנות יהיה פתרון מלאז האם
לאחר עזיבתו את המחנה יחדל העולה לאכול מבמפי הסוכנות? כאשר ניגשים
לענין זה של מאות ואלפים, צריכה להיות לאלה המנהיגים את הפעולה איזה
פרספקטיבה. מה יהיה על הדיספרופורציה בין הקציב הלאומי הכולל ובין
הכנסות הסוכנות, הקציב המדינה הדגיל, הקציבי הבסתון והסתוחז האם ישנו
איזה חשבון כוללז גם לשמרי מקרקעין ולשמרי אוצר יש גבול ואי אפשר לאתות
בהם את המרחק הזה. את הסיכותו להצעת שר האוצר נותן ד"ר סנה בלב כבד
ובידיעה, כי אינו פותר אלא חיי שעה בלבד. הון מתחנץ לא יבוא בשעה זו,
לחיפך, שעה משבר אינה נוחה לחזמנת הון מתחנץ. גם אם הוא יאוח לבוא בתנאים
אלה - ויש להסיל ספק בכך - הוא בא לתנאים קשים מאד.

איסון בממשלה איננו רק ענין של יחס פוליטי. אין הרגשה שבשטח
הכלכלי של בנין הארץ ישנה איזו דרך, איזו הבניה שאפשר לחלוק עליה, איזו
דרך מתושבת עד מורה מסוימת, ואי-אמון זה מתחיל להיות גם אי-איסון במשימת
הלאומית, המשותפת לעם כולו. מתחיל לפרטת הספק באפשרות סילוי התפקידים,
כי על-כן התיבת הממשלה בענין זה לבוא בפרוגרמה מתושבת ולא במסמאות.

ישנם עוד שטחים ודברים שיש להסדירם. כך, לשל, אי-הסדר בין הקרנות.
ישנו ייצוג טפוצל וכמה שותפים לענין איסוף הבמפים מהנ"ל: הסוכנות היהודית,
קק"ל וקרן היסוד. החלוקה הזאת היא מלאכותית ודורשה הסדר ותיאום בין
המוסדות.

י. רוקח. מצא מחובתו ללמוד את שאלת הסוכנות, כי אחת לא יחכן כלל להכיר
ולטפל בעניני המדינה. משום כך הוא והבריו ספרו זמן רב לוועדת
המשנה.

לא יחכן, כי הסוכנות תעמוד בעניי בפחה. משום כך יש לבקר חרימות

אח אומן הסדר העניינים והחקציב, כפי שהוגש. ישנה חרגשה, כאילו הסדר "בעל-
בית" בסוכנות. נניח שהחקציב לשנה הנוכחית הוא מוצדק, אולם יש להביא
בהשגות, כי בשנה הבאה לא תהיינה ההכנסות מ"אירו", לא סתיקוני בחיט, לא
מיליון ל"י חובות הממשלה ולא קק"ל ובצרון. על-כן, סה"כ תהיה הקציב הסוכנות
היהודית כ"1 באפריל 1960 לקראת הבאות? שאלה זו מדאיגה מאד.

הפקיד ועדה המסנה חיה לברר בירור יסודי את שאלת חיחסים בין
הסוכנות היהודית והממשלה. אם הדבר לא ייעשה, הוחטאה המטרה.

אם יינתן לעשות קיסוצים בהואאות, רצוי מאד הדבר.
בדרך כלל, מצב הסוכנות טוב יותר מזה של הממשלה. הסוכנות גומרת
שלב של טרחה הפעולות עם גרעון של 14 מיליון ל"י וכל הרהבה של הפקידים
החיה על הממשלה, כפי הנראה. זהו מצב אידיאלי בשביל מוסד כמפי.

קשה להבין, למה אין לעשות קונסולידציה לעשר שנים מקסימום -
והסוכנות יכולה לשאת בזאת אפילו בפחות מעשר שנים ע"י הסדר רצוי. אין זה
מצב משיטח-רגל או גסיסה ואף לא מצב הסור עד מאד. הסדר רק המושב שישב
בשקט ויחשוב על הפיכה חוב לזמן קצר לזמן יותר ממושך.

בנק א.פ. צריך להסכים לתת לסוכנות את הסכום המינימלי בערבות
הקרנות, מחוץ ידיעה של ועדה הכספית ומחוץ הנחה, שאם יהיו קשיים במשך
שתי-שלוש השנים הבאות, לא תחן ועדה הכספית לבנק לבוא לידי משבר. (ע"י
הצחקה או הודעה של הועדה).

על הממשלה לבוא במו"מ עם הסוכנות היהודית בדבר קביעת זכויות
הנהלה הסוכנות במדינה.

לענין הרכוש הנטוש ההערכה כאן צריכה להיות מבוססת לפי שכר
הדירה שנתקבל קודם, נוסף להיקונים, שצריכים להיות סוערכים בהשוואה בין
הכנסת הבתיים משכר הדירה הקודם ובין הכנסתם כיום. ישנם שלשה סוגים של
בתיים נכושיים: בערים, בסושרות ובהתישבות. רצוי שהרכוש הנטוש בערים
ובסושרות יעבור לאפוטרופוס ולא לסוכנות, שכן אפשר למעון שאין לה כל
זכויות לכך.

סדר ווקת טביע את הקותו, כי החוב של החינוך לשנה הש"י עד תרש
אפריל יסולמ.

לענין "עמידר": הממשלה צריכה לשנות מן היסוד את מני הדברים בנוגע לשיכון. בזמנו הציע מר דוקה לחסל את "עמידר". יש להקים מכשיר יעיל לשיכון, כשם שישנו מכשיר להתישבות. יש להקים מכשיר לשיכון גם בערים וכפרים ומקומות חדשים בצורה מתאימה. אם האורגן הפעולה, הקום תנועת בנייה עצומה. מר דוקה מבקש מאד, כי ענין השיכון יהיה הכתה של פעולה חוקרת הזאת, כי הוא היסוד של חברת טובה.

אשר לחליך העברה התפקידיים: אסור להפיר את האחריות מעל העם לבנין הארץ הזאת. הדבר היחידי שניתן להטיל על הממשלה בלבד, הוא ענין השיכון. הסוכנות, אמנם, לא תוצא מטמגרת פעולה זו, אולם היא צריכה להיות המבצעת. הממשלה צריכה להיות הדרושה העליונה לשיכון במדינה.

פיכות הדיון בשאלות המטרות בסוכנות היהודית

א. המלוח הלאומי:

ועדה חכמים מחווה את דעה, שעד כמה שבכפי המלוח הלאומי תוצאו לטובה חפדינה, עליה לשלם את המלוח הזה. ועדה חכמים מבקשה ששר האוצר לתגיש לה הצעה על הסקורות ועל החקציבים שמהם ישולם המלוח הזה.

ב. בירור יתרה החוב:

ועדה חכמים ממליצה על כך, שהממשלה ותסוכנות היהודית ימפרו לוועדה המשנה של חמשה חברים את היפוי כח להחליט, לאחר שמייעת כל הפרטים, על גודל החוב אשר על הממשלה לשלם לסוכנות היהודית לשם גמר כל החשבונות הקודמים שנחפורו בקשר עם תביעה הסוכנות היהודית על מילוק החוב.

ג. תשלום ע"י האפוטרופוס:

ועדה חכמים ממליצה על כך, שהאפוטרופוס על הרכוש הנטוש ישלם לסוכנות היהודית על השבון החוצאות שהסוכנות היהודית עשתה לשם היקון בהים מהרכוש הנטוש, סכום שלא יעלה על 1 מיליון ל"י, עד שתקבע באופן חוקי הפרוצדורה, שעל פיה תיעשה התערכה לשם קביעה הסכומים שהסוכנות היהודית זכאית תהיה לקבלם. הסכום הנ"ל ישולם מכספי שכר הדירה שהאפוטרופוס גובה מן הבתים הנ"ל ובמרה שבקופת האפוטרופוס לרכוש הנטוש אין בנסא כסף זה, ממליצה ועדה חכמים על כך, כי הממשלה תעמיד לרשות האפוטרופוס את חכמים הדרושים למטרה הנ"ל.

ד. תקציב הסוכנות היהודית:

ועדה הכספית, לאחר ששמעה את חוות דעה ועדה המשנה ושר האוצר, מעידה את השוכמת-הלב לצורך ולאפשרות של הקמתה החקציב, כפי שהוגשו ע"י הסוכנות היהודית, בפעילים אחדים של הוצאה, וכן לצורך לתבטיה שהתקציב אחר שיקבע ע"י המוסדות החוקיים של הסוכנות, ישאר בגבולות שנקבעו בלא שיחזור גרעונות נוספים.

ועדה הכספית סבורה, שהסוכנות היהודית לא תוכל בתקופת עד סוף סרט 1960 למלא את חובותיה בסכום של קרוב לששה מיליון ל"י - כפי שרשום בהצעה החקציב שלה. הועדה רשמה לפנייה, שהממשלה מכינה פעולה רחבה של שיכון, אשר פרטים עליה יובאו לוועדה בעת הדיון על הכניית הפחות. דבר זה יקל על הסוכנות היהודית בעצם הוצאות לשכון ויקטין באופן ניכר את מספר האנשים המוחזקים בסתנות זאת זמן שהותם בהם. אם כל החנאים האלה יהיו נחונים, יש לעזור לסוכנות היהודית להשיג קרדיט של 2,5-3 מיליון ל"י. יש עוד לברר את אפשרות השגת הקרדיט: אם ע"י ערבות הממשלה או סחוך כספי הממשלה או ע"י בנק אנגלו-פלשתינה בלי ערבות הממשלה.

ה. "עמידר":

ועדה משנה הברר עוד את ענין "עמידר" וועדה הכספית עוד תמשיך לדון בשאלת השתתפות הממשלה ב"עמידר".